

Camp d'Aprenentatge Empúries

BUSCA'LS ALS AIGUAMOLLS – Guia de Continguts

Joc d'apadrinament

PRIMAVERA 1bc

1. Propostes per a l'activitat.
1. Índex de les fitxes.
2. Breu descripció de les fitxes buides.

1. PROPOSTES PER A L'ACTIVITAT.

Us presentem aquesta activitat d'apadrinament d'espècies com a prèvia a realitzar a la vostra aula abans de la sortida als Aiguamolls de l'Alt Empordà.

Objectiu general: la proposta pretén facilitar el coneixement per part dels alumnes de les espècies animals i vegetals que trobaran. Es tracta d'una feina prèvia a la sortida, en què els alumnes focalitzen la seva atenció a determinades espècies (les apadrinen) i després hauran de presentar-les i explicar-les a la resta de companys durant la sortida.

Un altre objectiu rau en motivar i implicar l'alumnat en la recerca d'informació a internet o altres fonts, tot oferint-li eines i indicacions per a la identificació i coneixença de les espècies i les seves relacions amb els ecosistemes que els alberguen.

El material que aportem es tracta d'un recull de fitxes descriptives i informatives, amb imatges i text, sobre plantes i animals (fent especial èmfasi en les aus) dels aiguamolls que pot ser que s'observin al llarg de l'itinerari previst amb el CdA.

Estan agrupades en quatre blocs que es correspondran a quatre grups d'alumnes.

La tria d'espècies ha estat feta en consonància amb les que seran observables a l'estació de l'any en què es farà la sortida.

Una còpia de les fitxes es presenta amb les imatges però "buida" de text, destinades a ser emplenades per part de l'alumnat, ja sigui a l'ordinador (model ppt), o en un full imprès.

Procediment: Es faran 4 grups (o equips) de 3 a 5 alumnes (depenent de la ràtio/classe) als que s'adjudicaran els 4 grups (o paquets) de targetes: GRUP I (blau), GRUP II (groc), GRUP III (verd) i GRUP IV (salmó).

Hem de tenir en compte que quan vinguin al camp d'aprenentatge es faran grups d'uns 15 alumnes aproximadament. Per això, a l'aula es prepararan els grups petits (de 3 a 5) pensant que a cadascun dels grups grans (al voltant de 15) no hi haurà d'haver cap grup d'espècies animals i vegetals repetit. Per tant, primer cal pensar quins alumnes van a cadascun dels grups grans i, tot seguit, dividir cada grup gran en quatre de petits.

Feta la presentació de l'activitat, es distribueixen els grups d'espècies als equips d'alumnes. Aquest repartiment es pot fer de dues maneres: donant dues o tres espècies per alumne, o donant totes les espècies d'un grup a tots els membres de l'equip. Tot dependrà del criteri de la mestra o mestre, segons el nivell i característiques de la mainada.

Bàsicament hi ha **dues maneres** de portar a terme l'activitat:

A- Fer que els grups d'alumnes siguin protagonistes de la recerca d'informació.

Se'ls proporciona les fitxes buides de text, ja sigui a l'ordinador (la versió és en powerpoint on es pot "escriure" en el quadre de text preparat), o bé impreses, per tal que ells i elles les emplenin en una tasca escolar al centre o de deures, ja sigui plegats o individualment, per a una posada en comú posterior.

Les fitxes emplenades amb la informació trobada pels alumnes es poden ajuntar i enquadernar després en unes carpetes o penjar al suro de la classe o en un mural destinat a preparar la visita als aiguamolls.

En aquest sentit cal dir que no és complicat mostrar-los com fer una cerca al Google amb el nom (comú o científic) de l'espècie. S'obrirà un reguitzell de possibilitats, una de les quals és la famosa viquipèdia.

Un cop recopilada la informació es contrasta amb la de les fitxes completes, a la pantalla de l'ordinador.

Durant l'itinerari de la sortida cada alumne exposarà als altres el que sap d'aquell animal i/o planta que observem a mida que els anem trobant.

B- Visionar en projecció o a la pantalla de l'ordinador les fitxes completes.

D'aquesta manera els alumnes reben la informació observant les imatges i llegint els textos com en un llibre de text. És útil quan no hi ha gaire temps disponible o quan es considera que els alumnes encara no tenen prou autonomia per fer la recerca pel seu compte.

Així doncs, a cada grup petit d'alumnes se li assignarà un dels següents grups d'espècies animals i vegetals:

Grups de primavera

Grup I (Blau)

Vegetals	Mamífers	Amfibis i rèptils	Aus
Tamariu	Vaca	Reineta	Cabusset
Balca o boga			Cigonya blanca
Lliri groc			Gamba roja
			Corriol camanegre
			Oreneta
			Pardal

Grup II (Groc)

Vegetals	Mamífers	Amfibis i rèptils	Aus
Om	Cavall de la Camarga	Granota	Cigne mut
Rave de mar			Martinet blanc
Canyís			Cames llargues
			Corb marí
			Arpella
			Trist

Grup III (Salmó)

Vegetals	Mamífers	Amfibis i rèptils	Aus
Freixe	Daina	Sargantana	Ànec collverd
Esbarzer			Fotja
Salsona			Bernat pescaire
			Cabussó emplomallat
			Gavina
			Garsa

Grup IV (Verd)

Vegetals	Mamífers	Amfibis i rèptils	Aus
Salicòrnia	Geneta - gat mesquer	Tortuga de rierol	Polla d'aigua
Jonc agut			Esplugabous
Card Marià			Flamenc
			Gavià argentat
			Estornell
			Rossinyol

2. ÍNDEX DE LES FITXES

GRUP I (BLAU)

PRIMAVERA

GRUP I

1bc

TAMARIU

Nom científic: *Tamarix canariensis*

Com és: Arbre o arbust caducifoli, d'aspecte robust. Les seves fulles són molt petites i imbricades. A la tardor pren tonalitats marronoses. Les flors de color rosat, surten a la primavera.

On viu: Pot viure en terrenys salats i a prop del mar. Si té massa sal, la pot treure per les fulles; per això són salades.

BALCA

Nom científic: *Typha latifolia*

Com és: És una gran herba de fulles molt llargues i planes, amb curioses agrupacions de flors en forma de llapis gruixut. Tradicionalment s'han emprat les fulles per fer el seient de les cadires de balca.

On viu: Arrela dins de les aigües tranquil·les dels estanyes.

LLIRI GROC

Nom científic: *Iris pseudacorus*

Com és: De llargues fulles com espases, és una planta perenne. Als Aiguamolls floreix als mesos de març i abril, amb una vistosa flor groga. Quan no té flors es pot confondre amb la balca, però observant les fulles de prop veurem les diferències: el lliri groc té un nervi central ben marcat, en canvi la balca té la fulla tota llisa.

On viu: Viu als marges dels estanyes o a dins mateix de l'aigua.

Antigament s'aprofitaven les propietats medicinals del seu rizoma.

VACA

Nom científic: *Bos taurus*

Característiques: Mamífer, herbívor remugant. El mascle és el bou i la femella la vaca. Quan són joves es diuen vedell i vedella. S'ha domesticat i explotat per la seva llet, carn i pell.

Hàbitat: Són als Aiguamolls perquè mengen a les closes mantenint-les netes de vegetació, i alhora perquè s'alimentin de forma sana i natural.

REINETA EUROPEA

Nom científic: *Hyla meridionalis*

Característiques: És una granota molt petita, donat que no fa més de 5 cm de llarg. El seu color verd viu li permet passar desapercebuda entre la vegetació. Menja mosques, mosquits i aranyes, que atrapa saltant. Té un croar força sonor.

Hàbitat: El seu lloc està sempre a la vora de l'aigua, passant la major part del dia enfilada a les tiges dels canyissars o entremig d'altres plantes. De nit surt a caçar insectes. Sovint s'està mig submergida a l'aigua, per això es diu que és un amfibi. Al començar l'hivern, es fa un cau a terra per hivernar.

CIGONYA BLANCA (*Ciconia ciconia*)

Aspecte: És un ocell de gran tamany, amb el bec i les potes molt llargs i de color vermell. Té un vol lent i pausat. A l'Empordà, també se la coneix com a *ganta*.

Reproducció: Cada any sol tornar al mateix niu, i pon de 2 a 6 ous.

Alimentació: Menja rèptils, granotes, insectes... tot i que també pot menjar peixos.

Hàbitat: Als Aiguamolls s'hi ha quedat a viure tot l'any, en grans nius sobre els arbres o en torres preparades expressament.

CABUSSET (*Tachybaptus ruficollis*)

Aspecte: Ocell aquàtic petit amb el cos rodanxó de color marronós. A l'estiu el mascle té les galtes i el coll marró vermellós amb una taca blanca al costat del bec, per cridar l'atenció de la femella.

Reproducció: Fa els nius flotant a l'aigua.

Alimentació: Menja petits invertebrats, insectes, cangolets i crancs.

Hàbitat: Viu als Aiguamolls tot l'any, sempre a prop del canyís i la balca. Es capbussa molt sovint, i pot estar submergit dins l'aigua durant 15 o 20 segons.

GAMBA ROJA VULGAR (*Tringa totanus*)

Aspecte: Té les potes llargues de color vermell ataronjat. El bec, força llarg i prim, també és d'aquest color, acabant en negre a la punta.

Reproducció: Construeix el seu niu vora l'aigua, cobrint amb herba seca un forat que el mascle o la femella ha fet al fang. A l'abril-juny pon 3-5 ous, que tots dos pares coven al llarg de 23 dies.

Alimentació: Menja insectes, cucs i vegetals.

Hàbitat: Viu tant a les zones d'aigua dolça com d'aigua salabrosa. Camina pels estanyes remenant amb el bec el fons de fang per trobar menjar.

CORRIOL CAMANEGRE (*Charadrius alexandrinus*)

Aspecte: De mida més aviat petita, fa uns 14 cm de llarg. L'esquena és de color gris terrós, i el ventre blanc. El mascle porta tres franges negres: una al front, una altra al costat de l'ull, i una més al coll.

Reproducció: Prepara el niu a la primavera, fent un forat a la sorra on pon tres ous que són covats pels dos pares al llarg de 25 dies. Quan neixen els pollets tots dos s'encarreguen d'alimentar-los, i després de 25 dies més: ja poden volar. De vegades emprà restes de tota mena arribades a la platja per les ones a fi de camuflar els ous.

Alimentació: cucs, cangolets, crancs i insectes.

Hàbitat: Viu entre les platges i els aiguamolls. És molt bon corredor.

ORENETA (*Hirundo rustica*)

Aspecte: Tota la part superior i la gorja són d'un color blau brillant, la cara vermell castany, i la part inferior de blanc cremós. La cua és forçada.

Reproducció: Construeix el niu amb fang i branquetes a sota els balcons o a les bigues de les cases dels pobles. Als Aiguamolls el fa a les edificacions del Parc Natural: aguaites, masos...

Alimentació: S'alimenta d'insectes que captura volant.

Hàbitat: Torna cada primavera al mateix niu i a la tardor se'n va cap a l'Àfrica, en llocs on fa calor, a passar-hi l'hivern.

MASCLE

FEMELLA

PARDAL (*Passer domesticus*)

Aspecte: el mascle és de color terrós, tacat en l'esquena, les ales i la cua. Té un pitet negre i la panxa gris clara. La femella és tota de color terrós i llis, més fosc a l'esquena.

Reproducció: Fa el niu amb herba seca en un forat d'arbre o d'una construcció humana. La femella pon de 3 a 5 ous. De l'alimentació dels pollets s'ocupen ambdós pares, fins que aquells volen, als 15 dies.

Alimentació: Menja granets de llavors i cucs. També està acostumat a alimentar-se prop dels humans, de restes del nostre menjar.

Hàbitat: El trobarem a tot arreu, també als Aiguamolls.

GRUP II (GROC)

PRIMAVERA

GRUP II

1bc

OM

Nom científic: *Ulmus minor*

Com és: Arbre alt i robust, caducifoli. Les fulles són dentades i **asimètriques**. Els fruits tenen ales perquè les escampi el vent. Pot arribar a créixer fins a 40 metres d'alçada.

On viu: A prop de les basses o dels cursos d'aigua dolça. Als boscos de ribera.

RAVE DE MAR

Nom científic: *Cakile maritima*

Com és: Herba de fulles lluent i carneses, amb flors de quatre pètals de color lila que floreixen tot l'any.

On viu: Creix als sorrells, platges i dunes.

CANYÍS

Nom científic: *Phragmites australis*

Com és: És una petita canya amb espiga emplomada. S'escampa a través de tiges subterrànies envaint els terrenys del voltant. Gràcies al canyissar molts animals dels Aiguamolls poden fer-hi els nius entremig de les seves tiges amb tranquil·litat.

On viu: Està adaptada per viure a dintre de l'aigua, tant dolça com salada.

CAVALL DE LA CAMARGA

Nom científic: *Equus caballus*

Característiques: Mamífer, herbívor i també granívor. La femella del cavall es diu euga i la cria és el poltre. Des de molt antic ha estat domesticat per l'home. N'hi ha de moltes races.

Hàbitat: Els que són als Aiguamolls han estat portats dels aiguamolls de la Camarga als de l'Alt l'Empordà perquè mengin el canyís de les closes, mantenint-les netes de vegetació.

Tenen les peülles adaptades al contacte permanent amb l'aigua.

GRANOTA

Nom científic: *Rana Perezi*

Característiques: És de mida mitjana i coloració variable, més o menys verdosa o marronosa, amb taques grises o negres. Ulls sobresortints. Pot fer salts de fins a dos metres.

Hàbitat: Viu entre la vegetació vora l'aigua. Quan se sent en perill salta cap a dins la bassa i s'amaga sota el fang del fons. És un amfibi, ja que passa llargues estones dins de l'aigua. Menja escarabats, formigues, aranyes, mosques i mosquits.

CIGNE MUT (*Cygnus olor*)

Aspecte: Tot blanc, amb el bec taronja envoltat de negre, coll molt llarg. És elegant i majestuós.

Reproducció: Fa el niu força gran, de fins a dos metres de diàmetre, amb herbes i branques, sobre un illot a l'aigua. Els pollets són de color gris.

Alimentació: Menja plantes aquàtiques que troba al fons dels estanys i també cargols.

Hàbitat: Viu als Aiguamolls. Li agrada més volar que caminar. És un gran nedador.

MARTINET BLANC (*Egretta garzetta*)

Aspecte: Té el bec i les potes negres, amb els peus grocs. A l'estiu, que és l'època d'aparellament, al mascle li surten dues plomes blanques i llargues penjant del cap.

Reproducció: Fa els nius en llocs tranquils a la vora de l'aigua, i de vegades a sobre els arbres.

Alimentació: Menja peixos, cucs, granotes i serps.

Hàbitat: Viu tot l'any als Aiguamolls. El disseny de les seves potes i peus l'ajuden a caminar fàcilment per les basses i estanys.

CAMES LLARGUES (*Himantopus himantopus*)

Aspecte: El cos el té blanc, les ales negres de sobre i de sota, el bec negre llarg i punxegut, les potes vermelles i, sobretot, molt llargues.

Reproducció: Teixeix un niu amb herbes i el col·loca enmig de les herbes de les basses poc fondes. D'altres vegades el fa amb piles de fang en aigües tranquil·les.

Alimentació: S'alimenta de cucs, mol·luscs i insectes que troba remenant amb el bec el fang del fons de les basses.

Hàbitat: Són migrants. Arriben als Aiguamolls cap al mes de febrer-març per niar, i marxen entre finals d'estiu i els primers dies de fred.

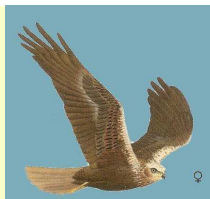
CORB MARÍ GROS (*Phalacrocorax carbo*)

Aspecte: Tot negre, gros, amb el bec groc envoltat de blanc. Quan està xop, s'atura una llarga estona amb les ales esteses, per eixugar-les al sol.

Reproducció: Fan el niu en un forat a terra, en una petita cova o darrere un arbust, ajudant-se amb unes quantes branquetes per amagar-lo.

Alimentació: Només menja peixos. Es capbussa i neda una bona estona a sota aigua per pescar, arribant fins a quaranta metres de profunditat.

Hàbitat: Viu a les zones costaneres i a les basses d'aigua salada dels Aiguamolls. Sol descansar en grup sobre els tamarius.

ARPELLA (*Circus aeruginosus*)

Aspecte: De color marró amb el cap grogós, la femella. El mascle té les ales amb parts blanques i les puntes negres.

Reproducció: Fa un niu molt gros en canyissars rodejats d'aigua.

Alimentació: És un rapinyaire: caça petits mamífers (com els ratolins), serps i granotes.

Hàbitat: Passa la tardor i l'hivern als Aiguamolls. La veureu sobrevolant els canyissars, explorant-los en un vol pausat.

TRIST (*Cisticola juncidis*)

Aspecte: De color marronós amb ratlles negres al cap i a l'esquena. Ventre blanquinós. De petit tamany.

Reproducció: L'identificarem també perquè quan vola, a cada batec d'ala fa un *tiit*. Construeix amb herbes i branquetes un niu ovalat i fondo, en forma de bossa, penjant dels joncs, amb una entrada pel costat, emprant teranyines per reforçar-lo.

Alimentació: Menja insectes.

Hàbitat: Tant pot viure en zones humides com en zones seques. Podem trobar-lo tant als canyissars de la vora dels estanys com als camps de conreu que envolten els Aiguamolls.

GRUP III (SALMÓ)

PRIMAVERA

GRUP III

1bc

FREIXE

Nom científic: *Fraxinus angustifolia*

Com és: Arbre de mida mitjana o gran, de fulla caducifòlia. Els fruits allargats i plans s'agrupen en forma de pàmpols penjant. Tenen ales perquè els escampi el vent.

On viu: Viu prop dels cursos i les basses d'aigua dolça. És un arbre que sol formar part dels boscos de ribera.

ESBARZER

Nom científic: *Rubus ulmifolius*

Com és: És una liana de fulla perenne, llarguíssimes tiges amb agullons, i fruits comestibles que anomenem móres.

On viu: En els marges de camps i camins. Amb les móres es fa una mermelada i uns pastissos boníssims!

SALSONA

Nom científic: *Inula crithmoides*

Com és: És una planta crassa, és a dir que acumula aigua a les fulles. Fa una floreta groga.

On viu: Viu en sòls salats o salsures. Prop de les basses d'aigua salada o llaunes dels Aiguamolls.

DAINA

Nom científic: *Dama dama*

Característiques: Mamífer, herbívor, semblant al cérvol. Sol caminar en grups familiars, entre les closes i els canyissars. Tímida i espantadissa.

Hàbitat: De sempre havien habitat els Aiguamolls, però la caça durant segles les havia extingit. Han estat reintroduïdes fa uns anys als Aiguamolls de l'Alt Empordà, així ara ja hi tornen a viure.

SARGANTANA

Nom científic: *Lacerta hispanica*

Característiques: És un rèptil petit de colors terrossos que es confonen amb els del voltant. Li agrada molt quedar-se quieta llargues estones prenent el sol. Quan se li talla la cua per accident, li torna a créixer.

Hàbitat: Viu a terra, entre les pedres, en llocs més aviat secs. Menja petits insectes, mosques i mosquits.

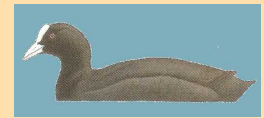
ÀNEC COLLVERD (*Anas platyrhynchos*)

Aspecte: El mascle té el cap i el coll verds, el pit marró, la panxa blanca i el bec groc. Amb aquest plomatge tan vistós crida l'atenció de la femella, en època nupcial. La femella i els pollets són de colors discrets per passar desapercebuts als predadors.

Reproducció: Nidifica a la primavera.

Alimentació: Menja animals petits que viuen a l'aigua. També li agraden els brots tendres de les plantes.

Hàbitat: Habita tot l'any als Aiguamolls.

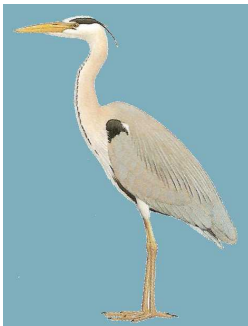
FOTJA (*Fulica atra*)

Aspecte: Ocells aquàtics tots negres amb el bec i el front blancs. Tenen les ales curtes i volen amb dificultat.

Reproducció: Tot i criar diverses parelles en una mateixa bassa és una espècie altament territorial, essent corrents les batusses i corredisses a ran d'aigua durant l'època de cria.

Alimentació: S'alimenten principalment de plantes aquàtiques, però també d'animals petits i ous.

Hàbitat: Prop de les basses i estanys, ja sigui nedant o caminant. Les fotges poden caminar i córrer gràcies a les fortes cames amb que compten.

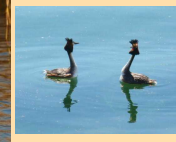
BERNAT PESCAIRE (*Ardea cinerea*)

Aspecte: És un ocell de gran tamany que pot arribar fins al metre d'alçada. De bec, coll i potes llargs. Té una cella negra que se li prolonga en un llarg i gràcil plomall.

Reproducció: Fa un gran niu enmig dels canyissars. Pon 3 o 4 ous de color blavós.

Alimentació: És principalment de peixos, granotes i insectes, però també pot capturar petits mamífers i ocells. Fa servir el bec per pescar com un arpó.

Hàbitat: S'està llargues estones immòbil a la vora o a dins de l'aigua esperant veure alguna presa. Passa l'hivern als Aiguamolls; cap al març emigra a l'Europa central.

CABUSSÓ EMPLOMALLAT (*Podiceps cristatus*)

Aspecte: Té el coll llarg i blanc i, a l'estiu, al costat del cap, acolorits plomalls que desapareixen a l'hivern.

Reproducció: Fa el niu flotant en les aigües de les basses envoltades de canyís, on pon de 3 a 6 ous a la primavera, que coven, mascle i femella, durant 28-30 dies. Quan els pares surten del niu, cobreixen els ous amb algues per protegir-los.

Alimentació: Menja peixos, mol·luscs i herbes.

Hàbitat: És un excel·lent nadador i bussejador (persegueix els peixos sota l'aigua). El veureu tot l'any als Aiguamolls.

GAVINA VULGAR (*Larus ridibundus*)

Aspecte: També li diuen gavina riallera. Té el bec punxegut i vermell com les potes. Sovint es confon amb el gavià argentat, però és més petita i simpàtica.

Reproducció: Construeix el niu a terra o sobre les roques dels penya-segats, amb branques.

Alimentació: Menja peixets, insectes, cucs. Al mateix temps és gairebé carronyaire, i busca deixalles per les ciutats.

Hàbitat: Sempre van en grups d'entre 10 i 20 exemplars. A l'hivern abunden per les nostres costes, aiguamolls i camps, perquè s'ajunten amb les migradores que vénen del nord.

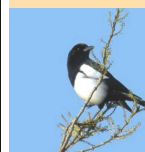
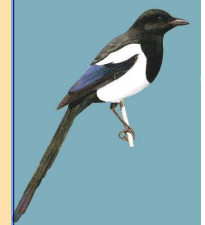
GARSA (*Pica pica*)

Aspecte: Plomatge de color blanc al ventre i a les ales, negre a la resta del cos, amb tocs irisats de to blau, verd o morat a les vores de les ales i a la cua, molt llarga.

Reproducció: Construeix el niu amb branques, dalt dels arbres o dels arbustos. El fa molt gran i en forma de cúpula.

Alimentació: S'alimenta d'insectes, cargols, limacs, sargantanes, ous d'altres ocells, carn morta, cireres, nous, raïm, fruita, patates i... pastanagues. És omnívor!

Hàbitat: A les closes i camps de conreu. A l'hivern s'aplega en grans grups. Diuen que li atrauen els objectes que brillen: els agafa i se'ls emporta cap al seu niu.

GRUP IV (VERD)

PRIMAVERA

GRUP IV

1bc

SALICÒRNIA

Nom científic: *Arthrocnemum fruticosum*

Com és: Planta de branques carnosos i verdes, de petites fulles amb forma d'escates. A l'hivern canvia a un color marró rogenc. Floreix a la tardor.

On viu: En terrenys salats com a les salures dels Aiguamolls.

Abans es menjava a les amanides, pel seu gust salat.

JONC AGUT

Nom científic: *Juncus agutus*

Com és: Espècie de canya molt prima que s'agrupa en un mateix peu, amb la punta de la tija molt punxeguda. Les espigues pengen com pàmpols arrodonits.

On viu: Viu a la vora de l'aigua, i també tolera viure en llocs salats.

Des d'antic s'ha emprat per fer cistells i cabassos, així com estris de pesca (des de petits arponets a la Prehistòria fins a nanses i gambines als nostres dies).

CARD MARIA

Nom científic: *Silybum marianum*

Com és: És una planta amb fulles espinoses. Fa una flor envoltada d'espines amb l'extrem de color lil·los. Les seves llavors i fulles tenen propietats medicinals.

On viu: El trobem a les vores i als marges dels camins.

GENETA

O GAT MESQUER

Nom científic: (*Genetta genetta*)

Característiques: Mamífer. Té el pelatge de fons grisós amb taques negres. La cua, molt llarga, és ratllada.

És carnívor: menja ratolins, ocells petits i sargantanes, encara que també pot arribar a menjar insectes i petits fruits.

Hàbitat: És de costums nocturnes, surt a caçar de nit. De dia, pels camins dels Aiguamolls podem trobar-hi les seves senyals. Fa les deposicions sempre a la mateixa latrina.

TORTUGA DE RIEROL

Nom científic: *Mauremys leprosa*

Característiques: Pot arribar a fer 20 cm de llargària. Menja peixos, granotes, insectes i vegetals. D'octubre a març es queda amagada sota l'aigua, hivernant entre plantes, arrels o el fang del fons del rierol.

Hàbitat: Viu quasi sempre dins l'aigua o surt només a les vores i sobre les pedres per prendre el sol o per fer el niu als marges; al mínim soroll es capbussa i s'amaga entre les arrels o sota les pedres de les basses.

POLLA D'AIGUA (*Gallinula chloropus*)

Aspecte: Sembla una gallina que viu al costat de l'aigua. El plomatge és negre, el front vermell i la punta del bec i les potes de color groc. Sota la cua és de color blanc i una ratlla blanca li ressegueix l'ala.

Reproducció: Nien habitualment en època de pluges; el niu és una cistella, amb sostre, construït en la vegetació densa. Posa de 4 a 8 ous, que són incubats durant aproximadament tres setmanes. Ambdós pares incuben i alimenten als fills.

Alimentació: Menja brots tendres de plantes i animals petits que viuen a l'aigua.

Hàbitat: A la vora dels estanys caminant o nedant per l'aigua poc profunda, prop del jonc, la balca i el canyís.

ESPLUGABOUS (*Bubulcus ibis*)

Aspecte: Tot blanc excepte el bec i les potes que són grocs. A l'època de festeig el cap i el pit prenen coloracions groguenques.

Reproducció: Niu en colònies, a l'abril, en arbres i arbusts prop dels estanys, a partir de l'abril. Es barregen amb els martinets i els bernats pescaires.

Alimentació: Als estanys s'alimenta de granotes i petits peixos mentre que en closos i conreus menja escarabats.

Hàbitat: Closos, pastures, arrossars i conreus llaurats.

Molt sovint els veiem pujats al cim de les vaques o dels cavalls, a qui se'ls mengen els paràsits que tant les destorben.

FLAMENC (*Phoenicopterus ruber roseus*)

Aspecte: El coll i les potes són increïblement llargs. Bec gros i corbat de color rosa fort com les potes. Els adults tenen el plomatge blanc i rosat. El dels joves és marró-gris brut.

Reproducció: Construeix el niu fent una torreta de fang que sobresurt de l'aigua, amb un clot al mig per pondre-hi només un ou.

Alimentació: Amb el seu bec filtra petits animals de l'aigua fangosa.

Hàbitat: Estanys i basses poc fondes. Als Aiguamolls s'hi sol trobar uns dies a la primavera, estant de pas en la seva migració cap al sud.

GAVIÀ ARGENTAT (*Larus michahellis*)

Aspecte: Blanc, amb ales argentades (de color de plata o argent), i la cua negra. Potes de color groc ataronjat, el bec groc amb una taca vermella. Com una mena de gavina de gran tamany.

Reproducció: Fa els nius en colònies a les roques, penya-segats, illes i platges.

Alimentació: Menja peixos però sol freqüentar llocs habitats pels humans per tal d'arreglar restes de menjar. És agressiu i voraç.

Hàbitat: Viu tant a les roques com als conreus o a les platges. Vola molt bé, neda i pesca. També el trobem terra endins, sobrevolant els rius i menjant als abocadors d'escombraries. En alguns llocs s'han convertit en un problema i es fan campanyes per disminuir-ne el nombre.

ESTORNELL (*Sturnus vulgaris*)

Aspecte: Té el plomatge fosc amb reflexes iridescents i tacat de blanc. És un dels ocells més abundants.

Reproducció: A la primavera s'aparellen per a criar, i fan niu a les teulades.

Alimentació: Insectes i cucs, i quan no en troba, menja fruits (cireres, raïm, olives).

Hàbitat: A l'hivern forma grans estols que volen de manera sincronitzada, dibuixant formes i figures al cel força espectaculars. La falta de predadors n'ha fet augmentar el nombre fins a nivells alarmants.

ROSSINYOL (*Luscinia megarhynchos*)

Aspecte: Les seves plomes són de color marronós per la part superior i blanc-marronós per la inferior. Cua força llarga. El seu aspecte és ben discret. En canvi, el seu cant meravellós ens encisa a tots.

Reproducció: Fa el niu ben amagat a prop de terra entre plantes que punxen (esbarzers, ortigues, etc.)

Alimentació: Insectes i cucs que troba a terra, i a la tardor menja fruits (mores, raïm, olives...).

Hàbitat: Viu als llocs oberts, on hi ha bardisses i matolls. És migratori: passa l'hivern a l'Àfrica del Sud i arriba als Aiguamolls a la primavera. Hi ha una cançó molt bonica sobre un rossinyol que va anar a França.

3. BREU DESCRIPCIÓ DE LES FITXES “BUIDES”

Els apartats dels quadres de text de les fitxes buides han de correspondre als trets identificatius i característics de la vida de les espècies.

Per a les plantes: **Nom científic - Com és – On viu**

Per als mamífers, rèptils i amfibis: **Nom científic - Característiques- Hàbitat**

Per a les aus: **Nom científic - Aspecte – Reproducció - Alimentació – Hàbitat**

Tres exemples:

 TAMARIU Nom científic: Com és: On viu:	 ÀNEC CULLEROT (<i>Anas clypeata</i>) Aspecte: Reproducció: Alimentació: Hàbitat:
 VACA Nom científic: Característiques: Hàbitat:	

Aquestes fitxes en powerpoint, doncs, o bé es poden emplenar a l'ordinador, o bé es poden imprimir per ser escrites a mà.